

Kuluttajien suhtautuminen luottokortteihin korkeiden noustessa

LAB-ammattikorkeakoulu

Tradenomi (AMK)

2023

Atte Alanen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Atte Alanen	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 23	Valmistumisaika 2023
Työn nimi Kuluttajien suhtautuminen luottokortteihin korkojen noustessa		
Tutkinto ja koulutusala Tradenomi (AMK) Liiketalous		
Toimeksiantajaorganisaatio		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena on kuluttajien suhtautuminen luottokortteihin korkojen noustessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli saada mahdollisimman monesta ikä- ja tuloluokasta vastauksia tutkimuskyselyyn. Tutkimuskyselyn vastauksilla on vastattu tutkimuksen pää- ja alatutkimusongelmiin.</p> <p>Korkojen nousulla viitataan yleiseen korkojen nousuun, sekä tarkemmin euriborkoron nousuun, mikä on noussut viimeisen muutaman vuoden aikana usean prosenttiyksikön. Useimmat luottokortin myöntäjät käyttävät luottokorttiensa koron määrittelyssä kolmen kuukauden euriboria, joten korkojen nousu on myös luottokortin omistavalle henkilölle ajankohtaista.</p> <p>Opinnäytetyön aineisto hankittiin kirjallisuudesta sekä tutkitusta tiedosta. Aihetta on tutkittu Suomessa vähän, ainakin akateemisella tasolla, jonka takia tiedonkeruuseen on hyödynnetty eri pankkien ja instituutioiden tietokantaa.</p> <p>Tutkimustulosten perusteella korkojen nousulla ei ole ollut radikaalia vaikutusta kuluttajien luottokortin käyttöön.</p>		
Asiasanat Luottokortit, korkojen nousu, euribor, kuluttajat, kulutusluotto		

Abstract

Author(s) Atte Alanen	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2023
	Number of Pages 23	
Title of Publication Interest rate hikes impact on consumer credit card usage		
Degree, Field of Study Bachelor of business administration (UAS) Business economics		
Organisation of the client		
Abstract <p>The subject for this thesis is to find out if interest hikes affect consumers use of credit card. The goal is to gather answers for the research survey with persons from different income class and ages.</p> <p>Interest rate hikes refers to the hikes on Euribor. Euribor has risen for the last few years and. Most used reference rate on credit cards in Finland is three-month Euribor, so the increase in Euribor also affects credit card users. Three-month Euribor on the time of this thesis sits right below 4 %.</p> <p>The material for the thesis was obtained from literature and existing research. The subject has been studied relatively sparingly in Finland, making it somewhat challenging to find academic material to utilize in the thesis.</p> <p>Based on research results, can be conclude that rising interest rates have not dramatically affected consumers credit card usage.</p>		
Keywords Credit card, interest rate, consumer, Euribor, consumer credit		

Sisällys

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Tutkimuksen taustaa.....	1
1.2	Tutkimuskysymykset.....	2
1.3	Opinnäytetyön rakenne ja rajaukset.....	2
2	LUOTTOKORTTI.....	4
2.1	Luottokortti käsitteenä.....	4
2.2	Luottokortin kustannukset.....	4
2.3	Luottokortin hyödyt.....	5
2.4	Edellytykset luoton myöntämiselle.....	6
3	KOROT.....	8
3.1	Korkojen kehitys.....	8
3.2	Viitekorot.....	8
3.2.1	Euribor korko.....	9
3.2.2	EKP:n ohjaukorko.....	9
3.2.3	Prime korko.....	10
4	KULUTUSLUOTOT.....	11
4.1	Kulutusluottokanta Suomessa.....	11
4.2	Kulutusluottojen korkokatto.....	11
4.2.1	Korkokaton kehitys.....	12
5	TUTKIMUSTULOKSET.....	13
5.1	Kyselyn toteutus.....	13
5.2	Tutkimuskyselyn tulokset.....	13
5.2.1	Onko korkojen nousu vaikuttanut luottokortin käyttöön.....	15
5.2.2	Yleiset kysymykset luottokortista.....	16
5.3	Johtopäätöksiä kyselyn tuloksista.....	17
5.4	Luotettavuuden arviointi ja jatkotutkimusehdotukset.....	18
6	YHTEENVETO.....	20
	Lähteet.....	21

Liite 1. Tutkimuskysely

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen taustaa

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää vaikuttaako korkojen nousu kuluttajien luottokorttien käyttämiseen. Markkinakorot olivat pysyneet nollan prosentin tienoilla usean vuoden ajan, mutta alkuvuodesta 2022 korot nousivat usean prosenttiyksikön vuoden 2023 loppuvuoteen mennessä. Korkojen nousu on vaikuttanut kaikkien suomalaisten elämään. Tämän vuoksi tutkimusta on lähdetty tekemään, ja selvittämään miten korkojen nousu on vaikuttanut suomalaisen kuluttajan luottokortin käyttämiseen. Luottokorteissa korkojen nousun vaikutus ei välttämättä ole yhtä oleellinen asia kuin esimerkiksi asuntolainoissa, koska luottokorteilla otettu velka on määrällisesti paljon pienempi, sekä korot ovat ilman euriborkoronkin nousua jo suhteellisen korkeat. Tutkimuksen avulla saadaan käsitys siitä mieltivätkö kuluttajat luottokorteissa koron nousua, vaikuttaako se heidän luottokorttinsa käyttämiseen, sekä tietävätkö kuluttajat todellisuudessa millaista korkoa heillä on maksettavana luottokortista.

Kiinnostus aiheeseen on herännyt tutkimuksen tekijän oman työkokemuksen pohjalta, jossa tekijä on kohdannut useita kuluttajia, joita on kiinnostanut korkojen nousun vaikutus heidän omaan talouteensa. Kuluttajan talouteen luottokortin koron nousulla voi olla suurikin vaikutus heidän velkamääränsä mukaan. Jos kuluttaja ei ole täysin tietoinen hänen luottovelkansa koron noususta voi tämä johtaa taloudelliseen ahdinkoon ja vaarantaa kuluttajan taloudellisen elämän.

Opinnäytetyön laatimisen aikana on myös astunut uusi kuluttajasuojalaki voimaan. Kuluttajasuojalaki määrittelee kulutushyödykkeiden tarjontaa, myyntiä ja muuta markkinointia elinkeinonharjoittajilta kuluttajille. Laissa määritellään myös enimmäiskorkoa kuluttajaluottoihin. (Kuluttajasuojalaki 20.1.1978/38 1a.) Luottokorttivelka lukeutuu kuluttajasuojalainpiiriin. Tästä aiheesta kerrotaan enemmän tutkimuksen yhteydessä, jossa avataan kuluttajasuojalakia, sekä korkokattoa ja sen kehitystä.

Luottokortti on Suomessa vähän tutkittu aihe, joten lähteitä on etsitty myös englanninkielisinä. Apuna on myös käytetty useiden yritysten ja instituutioiden keräämää tietokantaa. Luottokorttien tutkimattomuus on osasyynä sille, että tätä opinnäytetyötä on lähdetty tekemään. Suomalaisista 25-vuotta täyttäneistä kuitenkin noin 80 % on luottokortti käytössään (S-Pankki, 2018).

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimus menetelmäksi valittiin määrällinen tutkimus, eli kvantitatiivinen tutkimus. Tutkimus laaditaan vastaamaan opinnäytetyön pää- ja alatutkimusongelmia. Tutkimuskysely kuluttajille laaditaan Google Forms-kyselyhallintaohjelmalla. Tutkimuskyselyä jaetaan sosiaalisessa mediassa, jotta vastaajia saataisiin mahdollisimman paljon eri tuloluokista ja ikäryhmistä. Kyselyä pidetään auki viikon ajan. Tutkimuksessa esitetyt kysymykset ovat monivalintakysymyksiä, sekä kysymyksiä joihin vastausvaihtoehtoina ovat kyllä tai ei.

Kvantitatiivisella tutkimuksella pyritään selvittämään prosenttiosuuksiin ja lukumääriin liittyviä kysymyksiä. Kvantitatiivisessa tutkielmassa on myös tärkeä tarkastella tuloksien reliabiliteettia, jotta tutkimus olisi tarpeeksi luotettava on siihen saatava tarpeeksi monta vastausta. Tiedonkeruulla saatuja vastauksia tulee myös käsitellä ja avata huolellisesti sekä virheettömästi. Tutkimustulokset tullaan arvioimaan kriittisesti ja siinä ilmenevät mahdolliset epäkohdat tullaan avaamaan lukijalle. Kvantitatiivisella tutkimuksella selvitetään tämän hetken tilannetta, eikä asioiden syitä pystytä selvittämään syvemmin. (Heikkilä 2014, 8.)

Opinnäytetyön päätutkimus ongelma on:

- Onko korkojen nousu vaikuttanut luottokortin käyttämiseen kuluttajan näkökulmasta.

Alatutkimusongelmia ovat:

- Millä tavoin korkojen nousu on vaikuttanut luottokortin käyttöön
- Onko kuluttaja täysin tietoinen hänen luottokorttinsa korkoprosentista.

Yllä olevien tutkimusongelmien perusteella tullaan laatimaan tutkimuskysely. Kysely tulee olemaan esitettynä eri sanamuodoissa, mutta tavoitteena on saada kuluttajien mielipiteitä yllä esitettyihin ongelmiin. Tutkimuskysely tulee löytymään opinnäytetyön sisällysluettelosta ja opinnäytetyön lopusta kohdasta liitteet.

1.3 Opinnäytetyön rakenne ja rajaukset

Opinnäytetyö muodostuu pääluvuista, joita ovat johdanto, luottokortti, korot, kulutusluotot, tutkimustulokset ja yhteenveto. Johdannossa käydään läpi tutkimukseen liittyviä taustatietoja, tutkimusmenetelmiä, aiheenrajausta ja opinnäytetyön rakennetta. Johdannon jälkeen on käsittelyssä työn teoriaosuus, joka sisältää yleistä tietoa luottokorteista ja koroista. Luottokortti kappaleessa avataan enemmän luottokortin käytäntöjä, kustannuksia ja hyötyjä. Korvoja käsittelevässä luvussa käydään läpi tämänhetkistä korkotilannetta, lainsäädäntöä kuluttajaluottoihin, sekä korkojen kehitystä. Korjo osion jälkeen keskitytään kulutusluottoihin ja niiden korkokattoon. Tärkeimpänä korko osuudessa tulee olemaan euribor korko ja sen kehitys vuosien 2018–2023 välillä. Teoriaosuuden tiedonkeräämiseen on pääosin käytetty verkkolähteitä, koska verkossa oleva tieto on ajantasaisempaa. Teoriaosuudessa käsitellään aiempia tutkimuksia ja tilastollisia faktoja useista eri lähteistä.

Teoriaosuuden jälkeen on käsittelyssä empiriaosuus, jossa tullaan analysoimaan opinnäytetyön tutkimustuloksia, sekä käsittelemään tutkimuksesta päädyttyihin johtopäätöksiin. Viimeinen osio on yhteenveto, jossa tullaan käymään läpi työn keskeisimmät tulokset. Tulosten avulla päästään lopussa tekemään tarvittavat johtopäätökset, joiden perusteella pystytään arvioimaan työn onnistumista, luotettavuutta ja tekemään tarvittavat jatkotutkimusehdotukset.

Tutkimus on rajattu pelkästään suomalaisten kuluttajien vastattavaksi, eikä opinnäytetyössä keskitytä Suomen ulkopuolella oleviin kuluttajiin tai tapahtumiin. Yleiseen korkotason nousun aiheuttaneisiin tekijöihin ei tulla myöskään perehtymään tarkemmin. Opinnäytetyön pääaatteena on kuluttajat, joten tässä tutkimuksessa ei vertailla eri rahoituslaitosten tarjoamia palveluita tai niiden hinnastoja, muuten kuin esimerkin omaisesti. Luottokorttia ei lähdetä vertailemaan debit-korttiin. Luottokortin kustannuksista tehdään kuitenkin kappale ja siinä käytetään yhtä luottokortinmyöntäjää esimerkkinä, mutta hinnastoja ei tässäkään tapauksessa vertailla muihin kilpailijoihin. Kustannuksien tarkastelussa tullaan käyttämään tilastollisesti Suomen suurinta pankkiryhmää, joka on OP-ryhmä (Suomen Pankki, 2023a). Luottokortin hyötyjä tai haittoja ei pohdita myöskään kaupanalan näkökulmasta. Luottokorttien ikäraja Suomessa on 18-vuotta, joten kyselyyn vastanneet henkilöt tulevat kaikki olemaan täysi-ikäisiä.

2 LUOTTOKORTTI

2.1 Luottokortti käsitteenä

Luottokortti on pankin tai muun luotonmyöntäjän tarjoama maksukortti. Luottokorteille määritetään luottotilin avauksen yhteydessä luottoraja. Yleisimmät Suomessa määritetyt luottorajat ovat 2000–3000 euroa (Anyfin 2023). Luottokortti toimii maksuvälineenä paikoissa, joissa otetaan vastaan luottokortit. Laskutus tapahtuu kuukausittain, jolloin kuluttaja saa vaihtoehdokseen maksaa minimierän tai halutessaan enemmän. Luottokortilla otettu laina on vakuudetonta lainaa. Luotonmyöntäjä lainaa kuluttajalle nollan prosentin korolla luottokorttivelkaa, joka muuttuu luotonmyöntäjän määrittämän ajan kuluttua korolliseksi. Yleisimpänä korottomana maksuaikana voidaan pitää 30–45 päivän ajanjaksoa. (Verrattu 2023.)

Lähes kaikki Suomessa toimivat luottoja myöntävät yritykset käyttävät luoton viitekorkona kolmen kuukauden euriboria, jonka lisäksi luottoyhtiöt lisäävät oman marginaalinsa. Luottokorttien korot liikkuvat tällä hetkellä 7–19,5 prosenttiyksikössä. Luottokorttien korko saattaa määräytyä myös pelkästä luotonmyöntäjän omasta marginaalista. (Korkotutka, 2023.)

Luottolaitokset, jotka tarjoavat luottokortteja kuuluvat rahoitusmarkkinoille. Rahoitusmarkkinoiden pääasiallisena tehtävänä voidaan pitää kansantaloudessa rahoituksen välittämistä ylijäämäisiltä talouden toimijoilta, alijäämäisille talouden toimijoille. Hyvin toimiva ja luotettava rahoitusmarkkina on keskeinen osa talous-kehitystä. Monet pankit tai pankkiryhmittymät ovat perustaneet ryhmittymäänsä rahoitusyhtiöitä. (Niemi, 2014.)

2.2 Luottokortin kustannukset

Jos kuluttajalla on maksettavana luottoon muita liittyviä kustannuksia kuin korkoa, niiden luottokustannukset, eivät saa olla enemmän päivää kohden kuin 0,01 % luottosopimuksessa määrätystä luoton määrästä tai luottorajasta luottosopimuksen voimassaoloajalta. Kuitenkaan 0,01 prosenttiyksikön rajasta poiketen, eivät kulut saa ylittää 150 euroa vuodessa. Luottokustannuksia ei myöskään saa periä kuluttajalta ennakkoon yhtä vuotta pidemmältä ajalta. (Kuluttajasuojalaki 2023/449 17a, a.)

Luottokorttien kustannuksiin liittyvät myös luotonmyöntäjien erinäiset palvelumaksut. Näistä palvelumaksuista ei ollut kerättyä suurta määrää tietoa, joten opinnäytetyötä varten käytetään esimerkkinä Suomen suurimman pankkitoimijan luottokortin hinnastoa.

Esimerkin kohteena on OP Duo-kortti. OP Duo kortti valittiin, koska se on ainut todellinen luottokortti OP:n valikoimasta. Luottokortin kustannuksissa tulee myös huomioida kuluttajasuojalain määrittelemät enimmäiskustannukset, josta on maininta ensimmäisessä kappaleessa.

OP Duo kortissa on palvelumaksut, kulut ja palkkiot kategorisoituna. Kategorioita ovat käteisnostot ja kyselyt, kortin ja tunnusluvun uusiminen, kortin tilaus ja toimittaminen, luottoon liittyvät maksut ja muut. Käteisnostot ja kyselyt omaavat saman yleisen hinnaston valuutasta riippumatta, mikä on 2,00 euroa ja 2,75 % noston määrästä, sekä samaan kategoriaan kuuluu Credit-saldon kysely, joka on 0,65 euroa/kysely. Kortin uusiminen kuluttajalle maksaa 10,00 euroa ja siihen uuden tunnusluvun saaminen 5,00 euroa lisää. Kortin tilauksesta ulkomaille veloitetaan ETA-maihin 10,00 euroa. Muualle ulkomaille tilaus on 15,00 euroa, sekä kuriiritoimituksella ulkomaille 60,00 euroa. Luottoon liittyviä maksuja on useita, kuten kuvioista 1 voi päätellä. Näistä oletettavasti OP Duo kortin käyttäjälle yleisimpiä kuluja ovat tilinhoitomaksu kuukaudessa, kun laskuun sisältyy korollista luottoa 3,50 euroa ja paperilaskulisä / lasku, kun luotolla on laskutettavaa 3,00 euroa. Laskun maksamisesta myöhässä tai maksamatta jätetystä laskusta veloitetaan 5,00 euroa huomautuskulu. (Osuuspankki.)

LUOTTOON LIITTYVÄT MAKSUT	HINTA
Tilinhoitomaksu kuukaudessa, kun laskuun sisältyy korollista luottoa	3,50 €
Tilisiirto op.fi -palvelussa tai OP-mobiilissa korttiluotolta	2,00 € ja 2,75 % noston määrästä
Maksu- tai lyhennysvapaasta sopiminen, maksusopimuksen tekeminen	5,00 €
Ylimaksun palautus	45,00 €
Paperilaskulisä / lasku, kun luotolla laskutettavaa	3,00 €
Laskustapana e-lasku tai suoramaksu	Maksuton
Lasku- tai tiliotekopio	5,00 €
Kotimainen tositekopio (kuittikopio)	5,00 €
Ulkomainen tositekopio	10,00 €
Ilmoitus luottorajan ylityksestä	12,00 €
Huomautuskirje	5,00 €
Asiakkaan pyytämä todistus velan määrästä ja/tai maksetuista koroista tai muu luottoon liittyvä todistus	10,00 €
Luoton tai kortin irtisanominen luoton myöntäjän toimesta	5,00 €
Maksusuunnitelma irtisanotulle luotolle, saatavan määrästä riippuen	20,00-50,00 €

Kuvio 1. Luottoon liittyvät maksut (Osuuspankki, a)

2.3 Luottokortin hyödyt

Luottokortissa löytyy monia hyödyllisiä puolia, joiden takia kuluttajan saattaisi olla jopa kannattavaa tehdä suurin osa ostoistaan sellaisella. Näistä yksi on kaikissa luottokorteissa oleva kuluttajasuojalain tuoma lisäturva asiakkaalle verkko-ostoksissa. Kuluttajalla on mahdollisuus kääntyä ongelmatilanteessa luottokortin myöntäneen pankin puoleen, jos verkko-ostosta ei toimiteta, ostama tuote on kuljetuksessa rikkoutunut tai se on virheellinen, eikä kuluttaja pääse yhteisymmärrykseen verkkokaupan kanssa. Näissä tilanteissa kuluttaja voi tehdä oikaisupyynnön ja reklamoida kortti tapahtuman kortin myöntäneelle taholle. Usein pankit myös suosittelevat lentovarauksien tekemisen luottokortilla, koska tällä tavalla kuluttaja saa turvaa lentoyhtiön konkurssin varalle. (Säästöpankki.)

Monien pankkien luottokorteista löytyy myös tuoteturva vakuutus. Tuoteturva vakuutus vaihtelee pankeittain, joten käytetään suuntaa-antavana esimerkkinä opinnäytetyöhön Osuuspankin luottokortin tuoteturvaa. Tuoteturva vakuuttaa kuluttajan luottokortilla tehtyjä ostoksia. Vakuutus on voimassa aina silloin kun maksaa ostokset luottokortilla. OP:n tuoteturvan omavastuuna on 75 euroa ja yksittäisen ostoksen enimmäiskorvaus on 2000 euroa. Tuoteturva vakuuttaa ostoksen 180 tai 365 päivän ajan siitä hetkestä, kun kortin omistaja on saanut ostamansa tuotteen. OP Classic-kortissa tuoteturva on voimassa 180 päivää ja muissa OP:n tarjoamissa luottokorteissa 365 päivää. (OP tuoteturva.)

Luottokortin hyötyihin voidaan myös katsoa yritysten tarjoamat luottokortit, jotka ovat tehty kanta-asiakas ajatuksella. Tämän tyylistä korteista otetaan esimerkiksi Finnair Visa Credit -kortti, joka on Aktia Pankki Oyj:n ja Finnair Oyj:n yhteistyössä tehty luottokortti. Finnair Visa Credit -kortilla saat jokaista käytettyä euroa vastaan 2,5–3 palkintopistettä. Palkintopisteiden euromääräinen arvo riippuu Finnair Plus- tasosta, joten Basic tasolla niitä kertyy jokaista euroa kohden 2,5 ja muilla tasoilla 3. Finnair Visa Credit -kortille voi hakea luottoa 2000–20 000 euron väliltä. Korotonta maksuaikaa kyseiselle kortille saa kuluttaja keskimääräisesti 30 päivää. (Finnair Visa Credit.) Palkintopisteillä saat kuluttajana Finnairin Plus etuja, joihin ei tarkemmin perehdytä tässä opinnäytetyössä.

2.4 Edellytykset luoton myöntämiselle

Ennen luoton myöntämistä on luotonmyöntäjällä velvoite arvioida, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa. Arvioinnissa on käytettävä kuluttajan tuloja ja muita taloudellisia olosuhteita. Tarkoituksena on välttyä siltä, että luotonmyöntäjä myöntäisi kuluttajalle luottoa, jolla ei ole edellytyksiä selviytyä takaisinmaksusta. Arvioinnissa tarpeellisina tietoina voidaan pitää kuluttajan tulojen

määrää, menoja, velkoja ja mahdollisia takausvastuita. Näiden lisäksi on myös otettava huomioon kuluttajan ansiotulojen laatu. Tulojen varmistamiseksi olisi luotonmyöntäjän tarpeellista tarkastaa tulot pitkältä aikaväliltä, mikä onnistuu pyytämällä hakijalta palkkai- tai eläketodistusta pidemmältä ajalta. Luoton myöntämisen aikana on luotonantajan tarkistettava myös kuluttajan luottotiedot. (Kilpailu ja kuluttajavirasto 2023.)

Luottokortti voidaan Suomessa myöntää kuluttajalle, jolla on säännölliset tulot, vähintään 18-vuotta ikää ja kunnossa olevat luottotiedot. Luottokortin hyväksyminen on kuitenkin jokaisen luotonmyöntäjän päätettävissä. Poikkeuksellisesti luottokortti voidaan myös myöntää opiskelijalle, jolla on tietty määrä opintopisteitä hankittuna tai mahdollisesti heti opiskelupaikan saatuaan. Opiskelijalta ei vaadita säännöllisiä tuloja. Rinnakkaisluottokortti voidaan myöntää alaikäiselle, mutta tällöin vastuussa sen käytöstä ja sillä hankitusta velasta on kuitenkin täysi-ikäinen aikuinen. (Nordea 2023.)

Luottokorttia hakiessa pankit tarkastavat hakijan luottotiedot. Luottotiedot tarkastetaan sen varalta, ettei hakijalla ole maksuhäiriömerkintää, joka on lähtökohtaisesti este uudelle luotolle. Maksuhäiriömerkintä johtuu maksujen laiminlyönnistä ja todetaan maksuhäiriötietona silloin kun tuomioistuin on todennut sen lainvoimaisella tuomiolla. (Luottotietolaki 11.5.2007/527.)

3 KOROT

3.1 Korkojen kehitys

Lyhyisiin korkoihin vaikuttavat pääosin ohjauskorot, mutta mitä pidempää korkoa tarkastellaan, niin markkinoilla ennakoidaan tulevaa korkotasoa ja ohjauskorkoa. Mitä pitempiäaikaisempia korkoja tarkastellaan, niin huomataan myös inflaatio-odotuksien vaikutus yhä selvemmin. Jos inflaation odotetaan kiihtyvän haluavat sijoittajat korkeampikorkoista vastiketta varoilleen, jottei inflaatio syö heidän säästöjensä ostovoimaa. Inflaatio-odotuksiin vaikuttaa näkemys talouden kehityksessä. (Pörssisäätiö 2014.)

Suomessa yleisen korkojen nousun takana on euro-alueen inflaatio, jota Euroopan Keskuspankki yrittää hillitä nostamalla viitekorkoaan. Inflaatio söi vuonna 2022 kotitalouksilta ostovoimaa ripeimpään tahtiin 40 vuoteen. Joulukuussa 2022 nähtiin inflaation huipentuma, jolloin inflaatio oli 9,1 prosenttia (Tilastokeskus, 2023a). Lokakuuhun 2023 mennessä inflaatiota on saatu hieman kuriin ja lokakuussa inflaatio on ollut 4,9 prosenttia (Tilastokeskus, 2023b.)

Kotitalouksiin korkojen kehitys on vaikuttanut varsinkin asuntolainallisten parissa. Helmikuussa 2022 uusien asuntolainojen keskikorko on ollut 0,9 % kun taas uusien asuntolainojen keskikorko helmikuussa 2023 oli 3,8 %. Tilastollisesti kotitalousien velkaantuneisuus suhteutettuna tuloihin on suurempaa kuin koskaan tilanteessa, jossa lainojenkorot nousevat tuntuvasti. (Euro ja talous 2023.)

3.2 Viitekorot

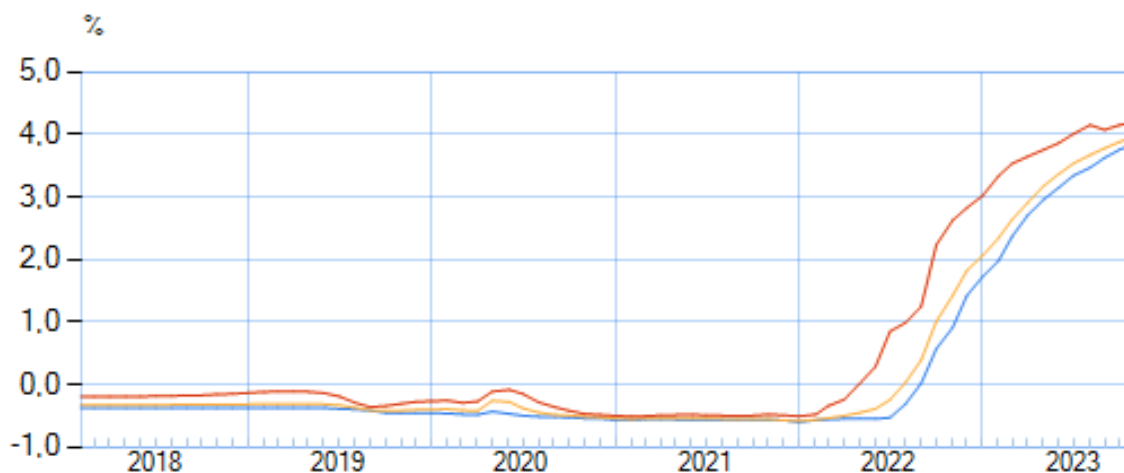
Viitekorot ovat lainassa käytettyjä korkoja. Lainoissa voidaan käyttää kiinteää korkoa tai vaihtoehtoisesti vaihtuvaa viitekorkoa. Viitekorkoina pankkien myöntämissä lainoissa on useimmiten euribor- tai primekorko. Viitekoron muuttuessa, muuttuu myös lainanottajan maksuerä. (Oikeus 2020.)

Viitekorot ovat julkisia korkoja, jotka kuvaavat useasti lainanoton kustannuksia tietyillä markkinoilla. Viitekorkoja käytetään esimerkiksi asuntolainoissa ja tililuotoissa. Viitekorkoja päivitetään säännöllisesti ja niiden laskennan hoitaa riippumaton taho. Viitekorolla pystytään tarkastelemaan sitä, millä korolla pankit voivat lainata rahaa. Pankkien yleisin käyttötarve viitekorolle on luotonannossa. Pankit voivat esimerkiksi myöntää kulutusluottoa ja käyttää lainan korkona omaa marginaalia lisätynä viitekorkoon. Viitekorko täten muodostaa yksinkertaisen ja luotettavan vertailukohdan molemmille

osapuolille. Yleisimpinä viitekorkoina EU:ssa voidaan pitää Euriborkorkoa. (Euroopan Keskuspankki 2019.)

3.2.1 Euribor korko

Euribor on lyhenne sanoista "Euro Interbank Offered Rate" ja se on euroalueella käytettävä viitekorko, joka mittaa millä korolla eurooppalaiset pankit voivat lainata toisilleen rahoitusta ilman vakuuksia. Euriborkorot julkaistaan eri maturiteeteissa, mikä tarkoittaa eripituisia aikavälejä, joiden kuluessa lainattu rahoitus maksetaan takaisin. Euriborkorot ovat saatavilla yhden viikon, yhden-, kolmen-, kuuden- ja 12 kuukauden maturiteeteissa. Korot julkaistaan eri maturiteeteissa, jotta markkinoilla olisi saatavilla eri vaihtoehtoja eripituisille laina-ajoille. Tammikuussa 2022 kolmen kuukauden euribor on ollut -0,570 prosenttiyksikköä, mikä on kehittynyt syyskuuhun 2023 mennessä 3,958 prosenttiyksikköön, kuten Kuviosta 3 voi päätellä. (Suomen pankki, 2023b.)

Kuvio 2 Euriborkoron kehitys vuosilta 2018–2023 kuukausittain (Reuters 2023)

Euribor on otettu käyttöön 30.12.1998 muutama päivä ennen euron käyttöönottoa. Euriborkorkoa hallinnoi Euroopan rahamarkkinainstituutti, lyhenteeltään EMMI. Euriborkorko tarkastetaan ja julkaistaan jokaisena TARGET2 päivänä., joita ovat arkipäivät, pois lukien kansainväliset juhlapyhät. (EMMI.)

3.2.2 EKP:n ohjauskorko

Euroopan keskuspankin, eli EKP:n ohjauskorko määrittää miten paljon pankkien tulee maksaa korkoa saadakseen rahaa lainaan keskuspankilta, sekä kuinka paljon keskuspankki maksaa korkoa yön yli-talletuksille. EKP ohjauskoron muuttuminen vaikuttaa pankkien myöntämiin asuntolainoihin, pankkitalletuksiin, markkinarahoituksiin ja sijoitusten korkoihin. EKP:n ohjauskorolla on tärkeä rooli euroalueen inflaation

kehityksessä ja inflaation hallinnassa. Ohjauskorko tarkastetaan kuuden viikon välein, jolloin EKP:n neuvosto päättää lasketaanko, nostetaanko vai pidetäänkö ohjauskorko ennallaan. (EKP 2022.)

3.2.3 Prime korko

Prime-korko on pankkikohtainen viitekorko, jonka muutokset ovat jokaisen pankin päätettävissä. Muutokset perustuvat odotettavissa oleviin markkinakorkojen kehityksiin, talouden yleisnäkyisiin ja inflaatio-odotuksiin. Prime-koron tarkoitus on seurata markkinakorkoja maltillisessa tahdissa, jonka avulla se pystyy tarjoamaan lainaan vakaamman korkokehityksen. (Aktia 2023.) Suomessa prime-koron käyttö luottokorteissa on harvinaista, mutta luotonmyöntäjiä, jotka käyttävät prime-korkoa luottokorteissa kuitenkin on.

4 KULUTUSLUOTOT

4.1 Kulutusluottokanta Suomessa

Suomen Pankin (2022) julkaiseman kulutusluottoanalyysin mukaan kulutusluottokannan kasvu on hidastanut runsaasti koronapandemian takia. Arvion mukaan kasvun hidastumiseen on saattanut vaikuttaa myös uudet kulutusluottoja koskevat lainsäädännöt. Uusista vakuudettomista kulutusluotoista yli puolet oli sidottuna euroboreihin, joista yleisimpänä oli kolmen kuukauden euribor.

Joulukuussa 2021 kotitalouksilla Suomessa oli luottolaitoksilta myöntämiä kortti- ja tililuottoja 4,4 miljardin euron edestä. Näistä 1,3 miljardia euroa kuuluu korkeampikorkoisiin kulutusluottoihin erikoistuneille luottolaitoksille. Korkeampikorkoisilla kulutusluotoilla vuosikasvuvauhti on ollut ennen koronapandemiaa jopa yli 60 prosenttia, mutta joulukuussa 2021 vuosikasvuvauhti oli 20,3 prosenttia. Korkeakorkoisten kulutusluottojen vuosikasvuvauhti on hidastunut selvästi koronapandemian aikana, mutta kasvua pidetään tästä huolimatta edelleen nopeana. Toukokuussa 2022 kotitalouksilla on ollut korttiluottokantaa noin 3,4 miljardia euroa. Korttiluottokannan vuosikasvu on ollut lähes 10 prosenttia. Uusien kulutusluottojen keskiporkko on ollut toukokuussa 2022 8,2 prosenttia. (Hallituksen esitys HE 218/2022 vp.)

4.2 Kulutusluottojen korkokatto

Kuluttajaluottoihin on astunut voimaan lokakuussa 2023 uusi korkolaki. Päivitetystä laista on määriteltynä suurin korkoprosentti ja enimmäiskulut, joita voidaan kuluttajalta veloittaa luoton yhteydessä. Korkokattoa 1.10.2023 alkaen on kuluttajaluotoissa enintään 20 %, kuitenkin maksimissaan luotonmyöntäjä saa käyttää EKP-viitekorko + 15 % kaavaa, sekä tämäkään ei saa ylittää 20 %-korkoa. Aikaisemmin suurin sallittu kuluttajaluotoissa käytetty korko on ollut 20 % + EKP-viitekorko. Luottokustannukset, joita kuluttajalta saa vuoden aikana veloittaa ovat enintään 150 euroa. (Kuluttajasuojalaki 2023/449 17a, b.)

Korkokattoa pienentämällä pyritään ehkäisemään kuluttajien ylivelkaantumista, sekä kohtuullistaa luottojen hinnoittelua. Tapauksessa, jossa luotonantaja tai luotonvälittäjä ei noudata lain määrittelemää enimmäismäärää luottokustannuksissa, ei kuluttajalla ole velvollisuutta maksaa luoton korkoa tai muita kustannuksia lainkaan (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2023).

4.2.1 Korkokaton kehitys

Vuonna 2023 voimaan astuvan korkokaton sääntely on aloitettu jo vuonna 2022, jolloin sen aikainen hallitus esitti eduskunnalle uutta korkokatto lakia (Finlex HE 218/2022). Poikkeuksellisesti koronapandemian myötä astui 1.7.2020 voimaan tilapäinen korkokatto uusille luotoille. Tilapäinen korkokatto oli voimassa ajalle 1.7.2020-31.12.2020. Kyseisellä ajalla vakuudettomien luottojen aikaisemmin voimassa ollut 20 prosenttiyksikön enimmäiskorko puolittui ja oli 10 prosenttiyksikköä. Väliaikaista lakimuutosta sovellettiin uusiin lainoihin, sekä se vaikutti myös jatkuviin luottoihin, jos lainanottaja teki uusia nostoja sääntelyn aikana. Tilapäinen korkokatto ei kuitenkaan koskenut hyödykesidonnaisia luottoja, joita ovat luottokorttiluotto, osamaksusopimukset, autoluotot tai verkkokaupan ja myymälämyynnin erämaksusopimuksia. Tilapäinen korkokatto raukesi kuitenkin määräajan jälkeen 1.1.2021, jolloin kulutusluottoja säänteli jälleen sen aikainen kuluttajasuojalain määräämä 20 prosenttiyksikön korkokatto. (Svea 2020.)

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Kyselyn toteutus

Kysely on toteutettu Google Forms-kyselyhallintaohjelmistolla. Google Forms on valittu tietojenkäsittelyyn sen luotettavuuden ja mukautumisen takia. Kyselyä pidettiin auki ajanjaksolla 5.11.2023-13.11.2023. Tutkimuskyselyssä kysyttiin seitsemän eri kysymystä liittyen vastaajan taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, miten korkojen nousu on vaikuttanut vastaajan luottokortin käyttöön. Kysely toteutettiin täysin anonymisti, joten yksittäisiä vastaajia ei voida tunnistaa, eikä heidän antamiaan vastauksia voida yhdistää tutkimuksesta saatuihin muihin vastauksiin. Tutkimuskyselyä jaettiin sosiaalisessa mediassa, jotta saataisiin vastaajia mahdollisimman paljon määrällisesti, sekä eri elämäntilanteissa olevia kuluttajia.

Tutkimuskyselyn tavoitteena oli saada ymmärrys, miten kuluttajat reagoivat korkojen nousuun luottokortin yhteydessä ja tietävätkö kuluttajat millaista korkoprosenttia he todellisuudessa maksavat luottokorttivelastaan. Tutkimuskyselyssä vastaajalta pyydettiin vastaus kysymykseen, että miten hän maksaa luottokorttivelkaansa.

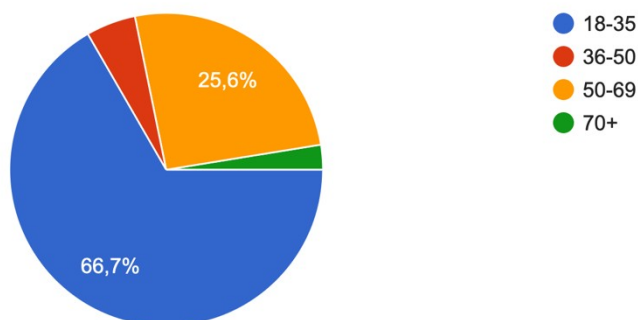
Ennen luottokorttiin liittyviä kysymyksiä tutkimuskyselyssä tiedusteltiin vastaajan ikää, bruttotuloja ja tämänhetkistä velan määrää. Näiden kysymyksien avulla saatiin tarkempi käsitys vastaajista ja millaisiin ikäluokkiin korkojen nousu on mahdollisesti vaikuttanut eniten luottokortin yhteydessä. Tuloluokka ja velanmäärä on pidetty kyselyssä vapaaehtoisena vastata, jotta vastaajille ei tule kynnyksikysymykseksi se, että vastaisi niin yksityiskohtaiseen ja osittain arkaan kysymykseen. Tutkimuksessa ei tulla kysymään vastaajan sukupuolta, koska siitä ei saataisi merkittävää tietoa hyödyntämään tätä tutkimusta.

5.2 Tutkimuskyselyn tulokset

Tutkimuskyselyn ensimmäinen kysymys on vastaajan ikä (kuvio 3). Vastausvaihtoehdot olivat 18–35 vuotta, 36–50 vuotta, 50–69 vuotta ja yli 70 vuotta. Kyselyyn saatiin kaikista ikäluokasta vastaajia. Vastauksia saatiin ensimmäiseen kysymykseen 39 ja niistä reilusti yli puolet olivat 18–35 vuotiaita. Vastaajista 66,7 % oli 18–35 vuotiaita, 5,1 % 36–50 vuotiaita, 25,6 % 50–69 vuotiaita ja 2,6 % 70 vuotiaita tai vanhempia.

Ikä

39 vastausta

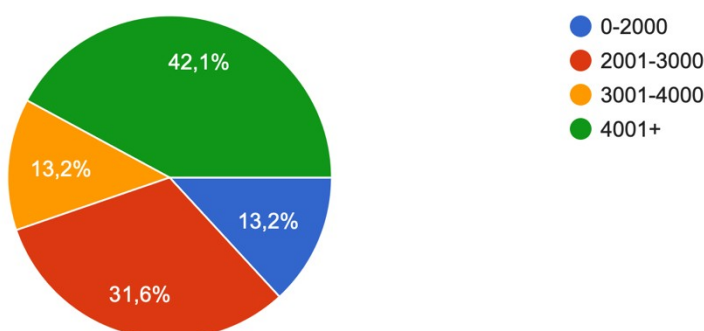

Kuvio 3. Vastaajien ikäjakauma

Tutkimuskyselyn toisena kysymyksenä oli vastaajan bruttotulot kuukaudessa (kuvio 4). Kysymykseen saatiin 38 vastaajaa ja vastauksia saatiin kaikista tuloluokista. Kysymys oli vapaaehtoinen vastata. Vastausvaihtoehtoja olivat 0–2000, 2001–3000, 3001–4000 ja enemmän kuin 4001 euroa kuukaudessa. Eniten vastaajia oli tuloluokasta enemmän kuin 4001 euroa kuukaudessa, johon kuului 42,1 % vastaajista. Toiseksi eniten vastaajia kuului tuloluokkaan 2001–3000, johon vastasi 31,6 % vastaajista. Tuloluokkaan 0–2000 ja 3001–4000 kuului molempiin vastaajista 13,2 %.

Bruttotulot/kk (vapaaehtoinen vastata)

38 vastausta

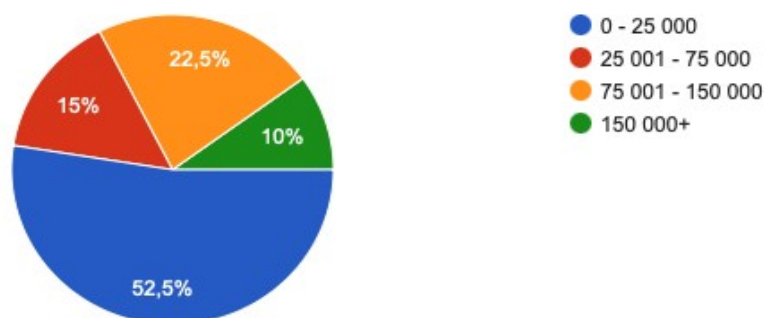
Kuvio 4. Vastaajien bruttotulot kuukaudessa

Kolmantena tutkimuskysymyksenä kyselyssä oli tämänhetkinen velan määrä, mikä oli myös vapaaehtoinen vastata (kuvio 5). Kysymykseen saatiin 40 vastausta. Vastausvaihtoehtoina olivat 0-25 000, 25 001-75 000, 75 001-150 000 ja 150 000+.

Suurimmalla osalla vastaajista, eli 52,5 % velkaa oli 0–25 000 euroa. Velkamäärään 25 001–75 000 kuului 15 % vastaajista, 75 001–150 000 kuului 22,5 % vastaajista. Vastajiin, joilla on yli 150 000 euroa velkaa, kuului 10 % vastanneista.

Tämänhetkinen velan määrä (vapaaehtoinen vastata)

40 vastausta

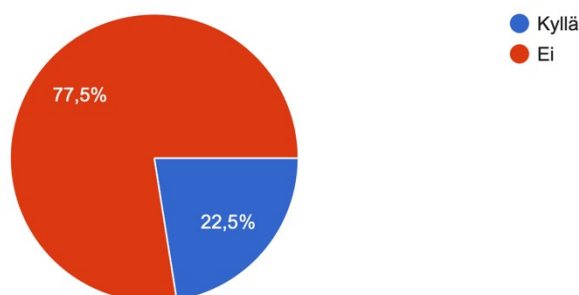
Kuvio 5. Vastaajien tämänhetkinen velan määrä

5.2.1 Onko korkojen nousu vaikuttanut luottokortin käyttöön

Peruskysymysten jälkeen kysyttiin, kokeeko vastaaja korkojen nousun vaikuttaneen luottokortin käyttöön (kuvio 6). Kyseiseen kysymykseen saatiin 40 vastausta. Vastausvaihtoehtoina olivat kyllä tai ei, johon 77,5 % vastasi ei ja 22,5 % vastasi kyllä.

Koetko, että korkojen nousu on vaikuttanut luottokortin käyttöön?

40 vastausta

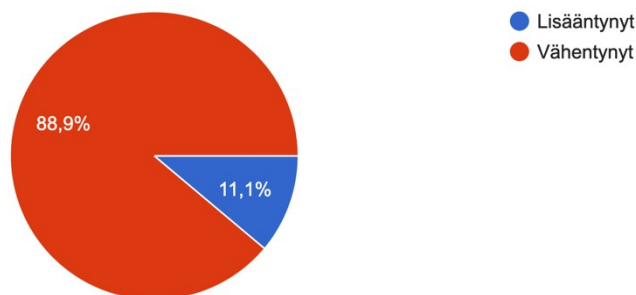
Kuvio 6. Onko korkojen nousu vaikuttanut luottokortin käyttöön

Seuraavassa kyselyn kysymyksessä pyrittiin saamaan tarkentavaa tietoa aikaisempaan kysymykseen. Jos vastaaja koki korkojen nousun vaikuttaneen luottokortin käyttöön, niin onko luottokortin käyttö lisääntynyt vai vähentynyt (kuvio 7). Vastajia saatiin

kysymykseen 18, joista enemmistö 88,9 % koki luottokortin käytön vähentyneet. Loput 11,1 % kokivat luottokortin käytön lisääntyneen korkojen nousun takia.

Jos koet, että korkojen nousu on vaikuttanut, niin onko luottokortin käyttäminen lisääntynyt vai vähentynyt?

18 vastausta

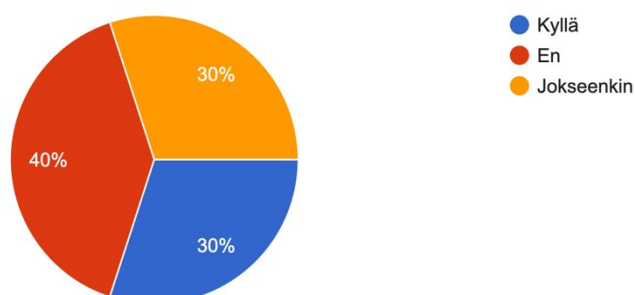
Kuvio 7. Miten korkojen nousu on vaikuttanut luottokortin käyttöön

5.2.2 Yleiset kysymykset luottokortista

Seuraavana kysymyksenä oli, tietääkö vastaaja millaista korkoa hänellä todellisuudessa on maksettavana desimaalilleen luottokortista (kuvio 8). Vastaus vaihtoehtoina olivat kyllä, en ja jokseenkin. Vastauksia kysymykseen saatiin 40, joista enemmistö 40 % vastasi, etteivät he tiedä luottokorttinsa korkoprosenttia. Loput vastauksista jakaantuivat tasan 30 % molempiin kyllä ja jokseenkin.

Tiedätkö desimaalilleen millaista korko-% maksat luottokortista?

40 vastausta

Kuvio 8. Tietääkö vastaaja millaista korkoa maksaa luottokortista

Viimeisenä kysymyksenä oli, maksaako vastaaja luottokorttisalton kokonaisuudessaan kuukausittain, osissa vähimmäiserällä vai osissa, mutta usein enemmän kuin

vähimmäiserissä (kuvio 9). Vastauksia saatiin kyseiseen kysymykseen 40, joista 62,5 % maksoi koko luottosaldon kokonaisuudessaan kuukausittain. Osissa, mutta usein suurempia summia kuin vähimmäiseriä maksoi 30 % vastaajista. Loput 7,5 % maksoivat luottokorttisaldoaan osissa vähimmäiserällä.

Maksatko kuukausittain koko saldon pois vai maksatko luottokortivelkaa osissa

40 vastausta

Kuvio 9. Miten vastaaja maksaa luottokorttivelkaa

5.3 Johtopäätöksiä kyselyn tuloksista

Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma jakautui siten, että reilu enemmistö oli nuoria-aikuisia 18–35 ikävuoden välillä. Vastauksia saatiin kuitenkin jokaisesta mahdollisesta ikäluokasta. Bruttotuloluokista enemmistö kuului hyvätuloisten luokkaan. Suomalaisten mediaanipalkka 2022 tammikuussa oli 2968 euroa, jonka avulla voidaan päätellä yli 4000 euroa tienaavan kuuluvan hyvätuloiseksi (Tilastokeskus 2022). Tulojakaumasta saatiin kuitenkin myös hyvin vastauksia jokaisesta vaihtoehdosta. Vastaajista 16 kuului yli 4000 euroa tienaaviin ja loput 22 vastaajaa jakautuivat muihin tuloluokkiin.

Velkamäärältään kyselyyn vastaajista enemmistö edusti 0–25 000 vaihtoehtoa, johon kuului 52,5 % vastaajista. Suomalaiseen keskiporto velanmäärään tätä määrää voidaan pitää vähäisenä. Asuntokuntien keskimääräinen velka Suomessa on 93 100 euroa (Tilastokeskus 2022b). Tämä kuitenkin selittyy sillä, että vastaajista enemmistö oli nuoria-aikuisia, joilla vastausten perusteella ei monilla ole asuntovelkaa.

Kyselyn perusteella voimme todeta, että korkojen nousulla ei ole ollut vaikutusta kuluttajien luottokortin käyttöön. Kuitenkin jos vastaaja koki korkojen nousun vaikuttaneen, niin luottokortin käyttö on vähentynyt. Vastaajista vain kaksi koki korkojen nousun vaikuttaneen siten, että he ovat käyttäneet enemmän luottokorttia kuin ennen korkojen nousua.

Tutkimuksessa kysyttiin tietävätkö vastaajat millaista korkoa he maksavat luottokortista ja miten he maksavat luottoa takaisin luotonmyöntäjälle. Vastaukset siihen, että tietävätkö kuluttajat millaista korkoa maksavat luottokortista jakautuivat tasaisesti jokaiseen vastausvaihtoehtoon. Vastauksista päätellen voidaan kuitenkin tulla siihen tulokseen, että suurin osa tietää jokseenkin millaista korkoa he maksavat, sillä 40 vastauksesta 24 vastasi, että tietävät tai jokseenkin tietävät. Kuitenkin loput 16 vastaajaa totesivat, etteivät he tiedä millaista korkoa maksavat. Oletettavasti jos ei tiedä millaista korkoa maksaa luottokortista niin eivät vastaajat silloin koe, että korkojen nousulla olisi vaikutusta luottokortin käyttöön. Luottokorttivelan takaisinmaksun enemmistö, eli 25 vastaajaa vastasi, että maksaa koko saldon pois kerralla. Tätä menetelmää voidaan pitää viisaana luottokortin käyttönä, koska maksamalla koko saldon pois kuukausittain välttyy korkojen maksamiselta. Kysymyksen 40 vastaajasta vain kolme maksaa luottokorttivelkaa vähimmäiserällä pois ja 12:sta vastaajaa osissa, mutta suurempia eriä kuin vähimmäiserä.

Tutkimuskyselyyn avulla voidaan todeta, ettei korkojen nousulla ole suurta vaikutusta luottokortin käyttöön missään ikä-, velka- tai tuloluokassa. Tämä päätelmä voidaan todeta sillä, että vastaajista yli kolmeneljäsosaa vastasi näin. Suurin osa opinnäytetyön tutkimuskyselyyn vastanneista myös tiesi luottokorttinsa korosta hyvin. Tutkimuskyselyyn vastanneista kuitenkin pieniosa koki, että korkojen nousu on lisännyt luottokortin käyttöä.

5.4 Luotettavuuden arviointi ja jatkotutkimusehdotukset

Tutkimus toteutettiin kyselynä suoraan kuluttajilta. Tutkimukseen vastasi yhteensä 40 henkilöä ja vastauksiin saatiin jokaiseen kohtaa, sekä jokaiseen vastausvaihtoehtoon vastaaja. Vastaajien määrän perusteella tutkimus oli onnistunut. Onnistuneena voidaan pitää myös sitä, että vastauksia saatiin jokaiseen kysymykseen, jokaisesta vastausvaihtoehdosta.

Kyselyyn vastaajista vähän yli puolet olivat nuoria aikuisia, ja vastaajista usealla oli vähän velkaa. Vastaajia kuitenkin oli tarpeeksi monta myös eri ikäryhmistä, pois lukien yli 70 ikäluokan, josta saatiin vain yksi vastaaja.

Tutkimuksen luotettavuutta haittaa kohtuullisen vähäinen vastaajamäärä, siihen nähden miten laajakäsitteinen tutkimuksen aihe on. Vaikka tutkimuksen tekijä pitääkin 40:tä vastaajaa hyvänä niin olisi laajempi vastaajamäärä ollut luonnollisesti parempi. Luottokortteihin saattaa turvautua useampi eläkkeellä oleva vähätuloinen. Eläkeläisistä saimme vain yhden varman vastaajan. Tutkimusta ei voi pitää absoluuttisena totuutena vastaajamäärän takia, mutta tutkimus on hyvin suuntaa-antava

Vastaajista myös yli 40 prosenttia kuului yli 4000 euroa tienaaviin, jotka luultavammin turvautuvat luottokortin käyttöön arjessa harvemmin kuin pienempituloiset. Vastaajista olisi ollut hyvä saada pienimmästä tuloluokasta enemmän vastaajia, jotta olisi saatu parempaa käsitystä heidän mielipiteistensä.

Jatkotutkimusehdotuksena, voisi olla mielenkiintoista, jos joku suomalainen suuri pankki tai muu luotonmyöntäjä pystyisi tekemään samankaltaisen tutkielman omilta asiakkailtaan. Tällä tavoin vastaajia saataisi runsaasti enemmän, jonka myötä saataisiin parempi käsitys kuluttajien oikeista mielipiteistä. Samalla voisi kysymyksiä olla hieman enemmän, sekä tarkentavia kysymyksiä. Kyselyssä voisi mahdollisesti jättää avoimen vastauskentän, johon kuluttaja voisi jättää kommentin ja avata syitä minkä takia luottokortin käyttö on tarkalleen vähentynyt tai lisääntynyt. Jatkotutkimuksessa voitaisiin myös kyselyssä tiedustella kuluttajalta mitä varten hän käyttää luottokorttia esimerkiksi, tietynlaiset bonukset tai yleinen eläminen.

6 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kuluttajien suhtautuminen luottokortteihin korkojen noustessa. Alakysymyksinä olivat: Onko korkojen nousu vaikuttanut luottokortin käyttöön, millä tavoin korkojen nousu on vaikuttanut luottokortin käyttöön ja onko kuluttaja täysin tietoinen hänen luottokorttinsa korkoprosentista.

Opinnäytetyössä käytiin kattavasti läpi viitekorkotyypit. Viitekorot, joita käytiin läpi, olivat euribor, EKP:n viitekorko ja prime korko. Tutkimuksessa avattiin luottokorttia käytännössä, sekä avattiin luottokorttien kustannuksia. Esimerkkeinä on luottokortin tarkastelussa käytetty OP-ryhmän luottokorttia, sekä Finnair Visa Credit -korttia.

Kulutusluotoista on avattu Suomen kulutusluottokantaa. Tämän yhteydessä on avattu nykyisen korkokaton lainsäätelyä ja enimmäismäärää kuluista, joita kuluttajalta saa veloittaa luoton yhteydessä. Myös korkokaton kehitystä on esitelty viime vuosien ajalta.

Tutkimuskysymykset ovat avattuna johdannossa, joten lukija saa käsityksen millaista tutkimusta hän on lukemassa. Tietoperustan avulla lukija saa käsityksen mitä tutkimus koskee ja millaista korkojen nousua käsitellään. Erityyppisten korkojen nousua on havainnollistettu myös käyttäen erilaisia kuvioita.

Empiria osio koostui kyselystä kuluttajille. Kyselyllä pyrittiin selvittämään miten hyvin kuluttajat tietävät luottokortistaan ja onko korkojen nousu vaikuttanut heidän luottokorttinsa käyttöön. Kyselyn yhteydessä tiedusteltiin vastaajien taloudellista tilannetta, ikää ja miten hyvin he tuntevat luottokorttinsa. Kyselyä pidettiin auki viikon ajan ja vastaajia siihen saatiin 40:tä. Osa tutkimuskyselyn kysymyksistä olivat vapaaehtoisia vastata.

Kyselyssä selvisi, että kuluttajien suhtautuminen luottokortteihin ei ole muuttunut radikaalisti korkojen nousun takia, mutta osa vastaajista kuitenkin koki, että korkojen nousun vuoksi luottokortin käyttö on vähentynyt. Kuluttajat tietävät myös luottokortin korosta hyvin, mutteivat tarpeeksi hyvin. Luottokortin korkoprosentin selvittäminen on kuluttajan edunmukaista, sekä selvästi Suomessa toimivat pankit ja muut luotonmyöntäjät voisivat tätä tuoda paremmin esille. Kyselyyn vastanneista 40 henkilöstä kuitenkin vain 12 tiesi tarkalleen millaista korkoa hänellä on maksettavana, jos käyttää luottoa.

Opinnäytetyön pääkysymykseen on pystytty vastaamaan tutkimuskyselyn avulla. Alakysymyksiin on saatu myös vastaukset, joten opinnäytetyötä voidaan pitää onnistuneena. Jatkotutkimusehdotuksien avulla pystyy joku toinen taho tai henkilö tutkimaan tulevaisuudessa laaja-alaisemmin tutkimuksen aihepiiriä.

Lähteet

Aktia 2023. Mitä eri korkovaihtoehdot tarkoittavat. Viitattu 5.11.2023. Saatavissa <https://www.aktia.fi/fi/usein-kysytyt-kysymykset/kategoria/lainat/muutokset-lainoihin/mita-eri-korkovaihtoehdot-tarchoittavat>

Anyfin 2023. Luottokortin luottoraja – kuinka paljon luottoa voi saada. Viitattu 14.10.2023. Saatavissa https://anyfin.com/fi_FI/economyfacts/lainat-ja-luotot/luottokortin-luottoraja

EKP 2022, Miten EKP:n koronnostot vaikuttaa arkeen. Viitattu 12.11.2023. Saatavissa https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/interest_rates.fi.html

EMMI. Euribor. Viitattu 22.11.2023. Saatavissa <https://www.emmi-benchmarks.eu/benchmarks/euribor/>

Euro ja talous 2023. Korkojen nousu testaa velallisten, sijoittajien ja rahoitusjärjestelmän kestävyyttä. Viitattu 23.11.2023. Saatavissa <https://www.eurojatalous.fi/fi/2023/1/korkojen-nousu-testaa-velallisten-sijoittajien-ja-rahoitusjarjestelman-kestavyutta/>

Euroopan Keskuspankki 2019. Mitä viitekorot ovat, miksi ne ovat tärkeitä ja minkä vuoksi niitä ollaan uudistamassa. Viitattu 22.11.2023. Saatavissa https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/benchmark_rates_qa.fi.html

Finlex HE 218/202 20.10.2022. Viitattu 4.11.2023. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220218>

Finnair Visa Credit. Viitattu 16.11.2023. Saatavissa <https://www.finnair.com/fi-fi/finnair-plus/finnair-visa-luottokortti>

Hallituksen esitys HE 218/2022 vp. Viitattu 26.11.2023. Saatavissa https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_218+2022.aspx?TSPD_101_R0=08d2c9383aab2000a6d35e58dca294afdcdcb3882e31d6eafdbbd0a4ce9318cdba6f2dba5f6bfccf081a45f039143000b49d73396000109c62034d7b2f224c65a63b963a16dda404941641f6ae7a62df405d5dbb1473d2aeb17ddca96cc4b451

Heikkilä, T. 2014. Kvantatiivinen tutkimus. 9.p. Helsinki: Edita Publishing oy.

Kilpailu ja kuluttajavirasto 2023a. Kuluttajaluottojen tarjoaminen. Viitattu 4.11.2023. Saatavissa <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/tietoa-ja-ohjeita-yrityksille/kuluttaja-asiemiehen-linjaukset/kuluttajaluottojen-tarjoaminen/#luottolinjaus12>

Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2023b. Kuluttajaluottojen tarjoaminen. Viitattu 26.11.2023. Saatavissa <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/tietoa-ja-ohjeita-yrityksille/kuluttaja-asiemiehen-linjaukset/kuluttajaluottojen-tarjoaminen/#luottolinjaus6>

Korkotutka 2023. Luottokorttien korot. Viitattu 14.10.2023. Saatavissa <https://korkotutka.fi/luottokorttien-korot/>

Kuluttajasuojalaki 20.1.1978/38. Luku 1, 1 §. Viitattu 29.10.2023. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038>

Kuluttajasuojalaki 2023/449 17a. Laki kuluttajansuojan muuttamisesta. Viitattu 21.10.2023. Saatavissa https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230449?fbclid=IwAR0QZzQjPDt-DiRUflfZ7zvHtVcpzHtm5DntWje_-5LTv_wgaZFNvo_zrCM#Pidm46494959406896

Luottotietolaki 11.5.2007/527. Viitattu 21.11.2023. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070527>

Niemi, M-L. 2014. Luotto oikeus: luottotyypit, perintäprosessit ja takaisinsaanti. 1.p. Helsinki: TALENTUM.

Nordea luottokortti, 2023. Viitattu 4.11.2023. Saatavissa <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/maksu-luottokortit/luottokortit.html#faq=Usein-kysytyt-kysymykset-luottokorteista+453215>

Osuus Pankki, OP Duo. Viitattu 12.11.2023. Saatavissa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/kortit/op-duo>

Osuus Pankki, tuoteturva. Viitattu 16.11.2023. Saatavissa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/vakuutukset/tuoteturva>

Pörssisäätiö 2014, Sijoittajan korko-opas. Viitattu 23.11.2023. Saatavissa https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2014/06/korko_opas_2014_perus.pdf

Reuters 2023. Kuvio 2. Viitattu 15.10.2023. Saatavissa <https://www.reuters.com/markets/quote/EURIBOR/>

Svea 2022, Kulutusluottoja koskeva väliaikainen korkolaki astui voimaan 1.7.2020. Viitattu 4.11.2023. Saatavissa <https://www.svea.com/fi-fi/kuluttajat/kuluttajablogi/lue/korkokatto>

Säästöpankki, viisi syytä maksaa ostokset luottokortilla. Viitattu 16.11.2023. Saatavissa <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/asiakaspalvelu/vinkit/koti-asuminen-ja-arki/luottokortilla-ostaminen>

S-Pankki 2018. Viitattu 20.10.2023. Saatavissa

<https://www.sttinfo.fi/tiedote/66777350/lahes-80-prosentilla-suomalaisista-luottokortti-kulut-hamaran-peitossa?publisherId=4521144>

Suomen Pankki 2022. Toukokuussa vakuudettomia kulutusluottoja nostettiin

huomattavasti aiempaa enemmän. Viitattu 26.11.2023. Saatavissa

<https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/tiedotehistoria/2022/toukokuussa-vakuudettomia-kulutusluottoja-nostettiin-huomattavasti-aiempaa-enemman/>

Suomen Pankki, a. Viitattu 17.10.2023. Saatavissa

<https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuvaus/> ;

https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/taulukot2/korot_taulukot/euribor_korot_xml_long_fi/

Suomen Pankki, b. Viitattu 4.11.2023. Saatavissa

https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/taulukot/rati-taulukot-fi/markkinaosuudet_luottolaitokset_fi/

Tilastokeskus 2022. Palkka- ja palkkiotulojen mediaani 2968 euroa tammikuussa 2022.

Viitattu 25.11.2023. Saatavissa

https://www.stat.fi/tup/kokeelliset-tilastot/tulorekisterin_palkat_ja_palkkiot/mediaani-tammikuussa-2022/index.html

Tilastokeskus 2022b. Velallisilla asutokunnilla oli velkaa keskimäärin 93 100 euroa vuonna 2021. Viitattu 25.11.2023. Saatavissa

<https://www.stat.fi/julkaisu/ckg26jfkw0fox0114wkdkl8ao>

Tilastokeskus 2023a. Inflaatio ja korkojen nousu kurittaneet kotitalouksia. Viitattu

20.11.2023. Saatavissa <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2023/inflaatio-ja-korkojen-nousu-kurittaneet-kotitalouksia-milta-tilanne-nayttaa-esimerkkiperheiden-nakokulmasta/>

Tilastokeskus 2023b. Kuluttajahintaindeksi. Viitattu 20.11.2023. Saatavissa

<https://stat.fi/tilasto/khi>

Verrattu 2023. Viitattu 13.10.2023. Saatavissa <https://verratu.fi/luottokortti-koroton-maksuaika/>

Liite 1. Tutkimuskysely

40 vastausta

[Linkitä Sheetsiin](#)

Vastauksia ei hyväksytä

Viesti vastaajille

Tähän lomakkeeseen ei voi enää vastata.

Tiivistelmä

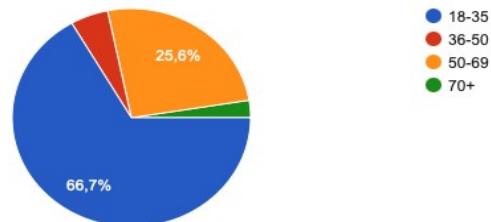
Kysymys

Yksityishenkilö

Ikä

39 vastausta

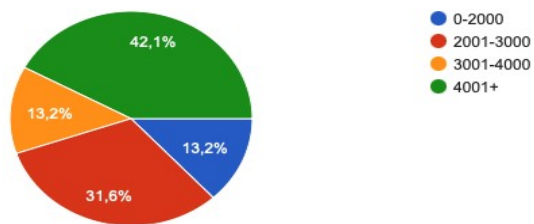
[Kopioi](#)

Bruttotulot/kk (vapaaehtoinen vastata)

38 vastausta

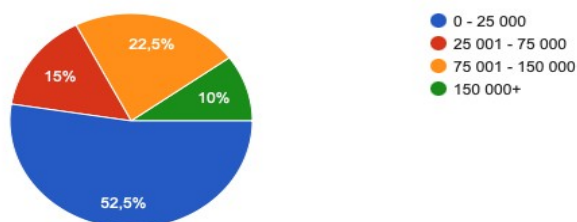
[Kopioi](#)

Tämänhetkinen velan määrä (vapaaehtoinen vastata)

40 vastausta

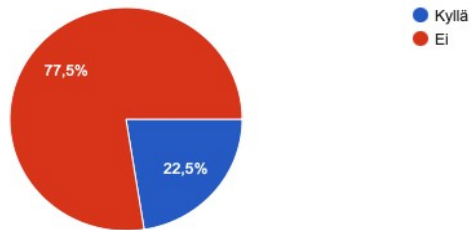
[Kopioi](#)

Koetko, että korkojen nousu on vaikuttanut luottokortin käyttöön?

 Kopioi

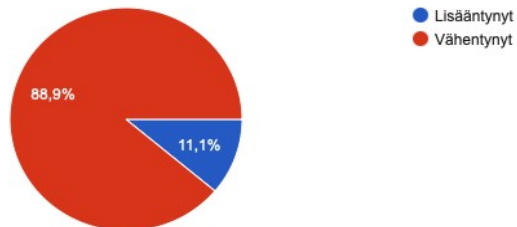
40 vastausta

Jos koet, että korkojen nousu on vaikuttanut, niin onko luottokortin käyttäminen lisääntynyt vai vähentynyt?

 Kopioi

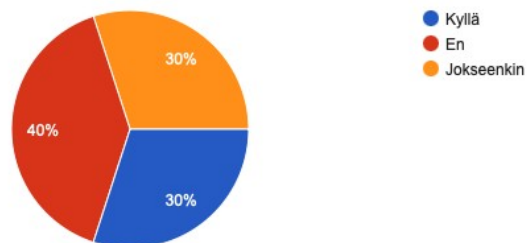
18 vastausta

Tiedätkö desimaalilleen millaista korko-% maksat luottokortista?

 Kopioi

40 vastausta

Maksatko kuukausittain koko saldon pois vai maksatko luottokortivelkaa osissa

 Kopioi

40 vastausta

